

Definition av våld enligt psykologen Per Isdal (Meningen med våld, 2001):

”Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från något som den vill”.

Våld kan förekomma på olika sätt:

- **Fysiskt** våld kan vara knuffar, örfilar, luggningar, sparkar, hålla hårt, stryptag, hindra någon med sin kropp med mera. Våldet kan även bestå i att använda tillhyggen, knivar eller vapen. Allt fysiskt våld är att beteckna som olika grader av misshandel.
- **Psykiskt** våld är när man kränker, förödmjucar, trycker ned, nonchalerar, hotar (direkt eller indirekt), agerar ut svartsjuka, utövar kontroll eller inte låter henne/honom träffa vänner eller andra betydelsefulla personer.
- **Ekonomiskt** våld är när man inte låter sin partner använda sina pengar som den vill, manipulerar eller lurar sin partner i ekonomiska frågor.
- **Sexuellt** våld när man tvingar sin partner till sexuella handlingar som inte känns okej för partnern.
- **Materiellt** våld är att förstöra ägodelar (egna eller andras), slå sönder saker, smälla hårt i dörrar eller sparka i väggar för att avreagera sig.
- **Latent** våld är mer en känsla och stämning där man betar sig hotfullt och får någon att känna sig skrämmd och rädd. Hoten kan vara dolda, exempelvis genom blickar, kroppsspråk och gester. Det latent våldet påminner om tidigare våld eller hotar om nytt våld.
- **Försummelse** är vanligare än många tror och kan ha långtgående konsekvenser för barn under uppväxten. Försummelse mot barn kan innehålla många olika saker. Här är några:
  - Bristande omhändertagande och/eller dålig kvalitet på omhändertagandet
  - Bristande tillsyn
  - Näringsbrist och dålig tillgång på mat
  - Hög skolfrånvaro samt otillräcklig stimulans för lärande
  - Avsaknad av medicinsk hjälp och vård

Bevittna våld benämns numer som att barn upplever våld. Inom forskningen har man alltmer lyft fram att våldet är en del av de här barnens vardag. Detta sätter barnet och barnets perspektiv på våldet i centrum. Det kan vara psykiskt mer skadligt för ett barn att uppleva våld i familjen än att själv utsättas för våld. Att barn som upplever våld oftare utvecklar posttraumatiskt stressyndrom än barn som utsätts för andra former av trauma.

Källor:

[Vad är våld i nära relation? - Utväg \(utvag.se\)](http://utvag.se)

[Försummelse är våld mot barn - Linköpings universitet \(liu.se\)](http://liu.se)

[Barn som upplever våld - Nationellt centrum för kvinnofrid \(NCK\) - Uppsala universitet \(uu.se\)](http://uu.se)

Talkort

Utforska nätverk

Kolla vem som är VH? Tänk på att det kan vara någon annan som bestämmer

- Vem eller vilka bor du med?
- Vilka viktiga personer finns runt dig?
- Hur tät kontakt är det mellan alla i nätverket?
- Vem bestämmer över vem i nätverket?

Vad har du varit med om?

Lyssna på den utsatte och tro på dennes upplevelse

- Vad får du välja själv eller bestämma om dig själv?
- Finns det något du **måste göra** som du inte vill göra?
- Finns det saker som du vill göra men **inte får göra**?
  - Vilka argument används?
- Vad tror du skulle hända om du inte gjorde som de säger?
Underliggande hot? Uttalade hot?
- När du hör ordet våld, vad är det för dig?
  - Vid våld: Hur ofta, i vilka situationer och av vem?
- Vad har du för mål och önskningar med din framtid?
- Hur tänker din familj om dina mål, har de andra mål för dig?
- Finns det andra i din släkt som brutit mot släktens regler? Hur lever de idag? Hur pratas det om dem?
- Har någon i släkten blivit utsatt på något sätt?
  - Våld, äktenskap, bortförd?
- Är det viktigt för släkten vad andra säger om er?
- Finns det någon som stöttar dig? Kan den personen säga emot de som bestämmer, lyssnar de?
- Vilka vet att du inte följer reglerna?
  - Vad hände när de fick veta det?
  - Vilka pratar dina anhöriga med och ber om råd vad de ska göra?
  - Om rådgivarna inte vet, vad händer om de får reda på detta?

Ett annat sätt att fråga är att säga: jag har träffat andra som varit med om...

Vilka gör så här mot dig?

- Finns det någon du är rädd för? Vem? - beskriv personen
- Finns det någon i ditt nätverk som: inte mår bra? Ledsen? Våldsam? Sjuk? Alkohol? Droger? Vapen? Kriminella kontakter?

Hur mår du?

Tänk på att dåligt mående kan påverka förmågan att berätta sammanhängande

Fråga om:

- Fysiska besvär? - sömn? - kost?
- Psykiska besvär? - oro? - ångest? med mera
- Nedstämd? - Arg?
- Skadat dig själv? - Själv mordstankar?

- Vad finns det som startar dessa känslor?
- Vad hjälper dig när svåra känslor kommer?
- Finns det tillfällen när du mår bra och när är det?
- Finns det något jag inte frågat om som du vill berätta?

Tänk på att det kan behövas flera samtal för att få en tydlig bild, en akutskyddsbedömning behöver alltid göras och vid tydlig risk för barnet eller ungdomen görs en anmälan till socialtjänsten.

Avsluta samtalet med tydlig information till den utsatte gällande:

- vem kommer ta del av informationen
- kommer kontakt med föräldrar tas och om vad i så fall
- tid för kommande möte samt hur båda kan kontakta varandra säkert.

Gör en plan för om en akut situation uppstår, ge nummer till polis och socialjour